

פרוטוקול מס' 37

מישיבת ועדת העבודה
יום ב', ח' בשבט תשל"ז - 24.1.1977, שעה 10.00

נ כ ח ר:

חברי הוועדה:
ש. ארבלי-אלמוזלינו - היו"ר
ל. דיציאן
י. דרביצקי (יודין)
ה. זיידל
מ. כהן
מ. דרובלס
מ. כהן

מוזמנים:
מ. גלס - משרד המשפטים
א. רוט - משרד האוצר
י. אליאסוף - יועץ משפטי לוועדה

מזכיר הוועדה: י. נוריאל

רשמה: ע. הירשפלד

סדר-היום: 1. חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 16), תשל"ז-1976 - המשך הדיון.

2. גביית תשלום בעד חדרי בטחון בישובי העימות - הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת י. שריד - דיון במסקנות.

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מט' 16), תשל"ז-1976

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: היום בעשה את הקריאה האחרונה של חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מט' 16), תשל"ז-1976. עברנו על כל הסעיפים והערנו מה שהיה לנו להעיר, ובקשנו להכין לנו את הנוסח בלבן, כדי שנוכל לעבור על הסעיפים ולאשרם. נעבור על הסעיפים אחד-אחד לראות מה בשאר עוד פתוח.

מ. גלס: לסעיף 1 לא היו הערות.

סעיף 1 - בתקבל

סעיף 2. התיקון של שנת 1973 בא להיטיב, ומתברר שעל-ידי איזה שהיא תקלה חקיקתית, ההורים האלה בשאר מחוץ למסגרת החוק, כי הזכויות הטובסטבטיביות המטריאליות הוענקו רק לתלויים ולא להורים בשבי סעיפים. לכן, כדי להעניק להם את אותן זכויות שיש לתלויים, היה צורך בהוראה שבסעיף 2(א) - "ודינו יהא כדין תלוי כאמור בפסקה (5)".

סעיף 2 - בתקבל

סעיף 3 - בתקבל

סעיף 4, יציאה מוקדמת לקצבה. כאן ליטשנו את הנוסח, כי מתברר שהמונח פרישה מעבודה הוא מונח טכני, ועל-ידי זה היינו מחטיאים את מטרת הסעיף. לכן, בכל מקום שמדובר על פרישה מהשירות, אנו אומרים "סיום השירות". בכל יתר הפרטים הסעיף דומה להצעה הממשלתית.

סעיף 4(ב) הוא הוראת מעבר, זאת אומרת שהם בוחרים בזכויות הללו. אם קודם היה הסכט לרציפות זכויות, או אם היה הסכט לפיצויי פיטורין, ההסכט הזה בגמר.

סעיף 4 - בתקבל

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: את סעיף 5 גם כן אישרנו, והמיספור גם הוא לא השתנה.

סעיף 5 - בתקבל

מ. גלס: בסעיף 6 התיקון הוא רק בטיפא.

סעיף 6 - בתקבל

סעיף 7 - בתקבל

סעיף 8 - בתקבל

סעיף 9 הוא סעיף 32 המדובר על גמלאות כפל.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: סעיף זה לא היה בהצעת הממשלה. זה תואם את ההצעה שכבר קבלנו בקשר לאלמנות. יש הצעה שנכלול את הצעת החוק הזאת בהצעת החוק שנדון בה ביום ו' השבוע, כי העבין מתייחס לגמלאות הכפל. אבל אנחנו באשר את זה כאן, כדי שנוכל לעשות זאת גם שם.

א. רוט:

כאן ביתבת הוראת מעבר. מי שקיבל גם קודם לכן, ההוראה תחול מאותו תאריך. אני מציע הטבה מסויימת, להחיל את זה לא רק על מי שלא קיבל בשל ההוראות הקודמות, שיקבל את זה גם ב-1.4.76, אלא למעט אם הוא קיבל הטבות פרישה אחרות, כמו פיצויים. אני יודע על מקרים, שאנשים לא קבלו כלל קצבה, רק את המעבוק על פי סעיף 22 לחוק. בעבר היו מקרים, שאדם קיבל מעבר ל-70% פנסיה מהמוסד לביטוח לאומי, וכתוצאה מכך הוא לא היה זכאי לקצבה לפי החוק. יתכן שעכשיו הוא יהיה זכאי מפני שהותרה הרצועה, אבל אנחנו מוכנים להחיל את זה גם על אלה שהיו זכאים אבל לא קבלו, למעט אותם מקרים שקבלו פיצויים מלאים.

מ. גלס:

כאן יש בעייה קצת יותר רציבית. בניח שאדם קיבל פיצויי פיטורין מלאים, מפני שהתקרה של 70% פעלה לרעתו. עלינו להיות זהירים בענין זה. אם עכשיו אנחנו אומרים שהדבר הזה יחול עליו לגבי התקופה, שבה אנשים שפרשו מן השירות לפני 1976 וקבלו פיצויי פיטורין, הם יקבלו בעד התקופה שלאחר 1976 - מתברר שהם יקבלו פעמיים.

א. רוט:

אנחנו מעוניינים שלא יקבלו.

מ. גלס:

הנקודה העניינית היא כמובן למנוע תשלום כפול על אותו ענין. עכשיו אינני יודע אם בסעיף 32 אין הוראה בענין פיצויי פיטורין ששולמו.

ל. דיציאן:

ניקח לדוגמה אדם שאושרו לו 70% גמלה על-ידי המוסד לביטוח לאומי. אבל הוא עבד בשירות המדינה 15 שנה ולכן אינו זכאי לקבל דבר לפי החוק שקיים עד עכשיו, וקיבל פיצויי פיטורין. היום הוא עושה חישוב פשוט, שיותר כדאי לו לקבל את ה-20%. זה שהחוק שונה, לא צריך להפלות אותו לרעה. לכן יש לתת לו אפשרות להחזיר את פיצויי הפיטורין, אפילו צמוד לאינדקס. לגבי חברי כנסת, אפילו אם קבלו פיצויי פיטורין והם זכנסים לכנסת תוך שנה או שנה וחצי, הם יכולים להחזיר את הכסף ולקבל את התוספת בגמלה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

השאלה היא איזה כסף הוא יחזיר. זה קצת מסובך.

א. רוט:

בסעיף 9(ב) כתוב "הקצבה המשתלמת". הם ודאי שמחים שקבלו פיצויים, כי

זה סכום כסף גדול.

מ. גלס:

אני מוכן לכתוב "המגיעה", אבל זה רק חלק אחד של הבעייה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

אינני חושב שמישהו יהיה מוכן להחזיר את כספי הפיצויים שקיבל.

מ. גלס:

אם זאת דעת הוועדה, אני מציע שבוסף בחוק "זולת אם שולמו פיצויי פיטורין

עקב הפרישה".

י. אליאסוף:

הסתייגותו של חבר הכנסת לבנבראון לגבי סעיף 9 גם כן נופלת, כי אותו סעיף בהצעת החוק של הממשלה לא אושר. את הסעיף מחקבו לפני שראינו את ההסתייגות. סעיף 9, עם התיקון, יועבר לסעיף 17.

א. לבנבראון:

כאן מדובר על גמלאות בקשר לפגיעה בעבודה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: זה לא היה כלל בהצעת הממשלה, אנחנו הוספנו את סעיף 9 בהסכמת הוועדה ועל דעת הממשלה. עכשיו אנחנו מקבלים את זה עקרונית, אבל בכלול אותו בהצעת חוק אחרת, שמדברת על גמלאות כפל ובכניס את הענין של פגיעות בעבודה.

סעיף 9 - בתקבל

סעיף 10 - בתקבל

מ. גלס: בסעיף 11 אני מבין שיש הצעה חדשה של האוצר. מדובר כאן בסוגיה של התחרות בין משכורת מאוצר המדינה ומקופה ציבורית בענין הגמלה, להבדיל מהסוגיה הקודמת שבה היה מדובר בהתחרות בין שתי קצבאות.

א. רוט: הענין הוא בזה, שעבודתם של האנשים בשירותי המודיעין והבטחון נעשית בתנאים מיוחדים, ותנאיהם דומים במקצת לתנאי עבודתם של אנשי המשטרה וצבא הקבע, ושם נקבע שהם יוכלו להשתכר עד כדי 2/3 מבלי לפגוע בזכות הפנסיה. לכן אני מבין שהוצע להחיל את זה גם על עובדי שירותי המודיעין והבטחון, שהם כאנשי צבא ומשטרה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: באיזה גיל זה חל עליהם, ואיך זה בצבא קבע?
א. רוט: זה בלי גיל, גם בצבא קבע.

י. אליאסוף: לפי סעיף 100 של החוק יש אפשרות לעשות שני דברים. א) שהממשלה תקבע שעובדי מדינה עובדים בתנאי עבודה מיוחדים, ואז יש אפשרות להגדיל את הפנסיה שלהם. זאת אומרת, כל שנה תהיה שווה שתי שנים או שנה וחצי. (ב) נציב השירות יכול להגדיל את הפנסיה באופן בודד.

עוד בשנת 1959 פירסמה הממשלה החלטה, לפיה רשאית הממשלה, לפי תנאים שהיא קבעה לגבי עובדי שירותי המודיעין והבטחון, להגדיל את תקופת השירות שלו לצורך גמלאות. הנציבות רוצה עכשיו שייקבע, לאור זה שהיום פרצו את הסכר של השליש וה-2/3, היא קבעה גם, שבמקביל לתיקון שקיים בחוק שירות הקבע, לפיו רשאי חייל לקבל קצבה נוספת הנוספת למשכורת שלו - נאותו עקרון להחיל גם על עובדים בשירותי מודיעין ובטחון, שפרשו מעבודתם. היינו, עובדי שירות המודיעין והבטחון שפורש בגיל נמוך מגיל 65, יהיה זכאי לקבל את ה-2/3.

ל. דיציאן: ממתי זה יחול?

י. אליאסוף: מהיום ואילך.

ל. דיציאן: מה יקרה לגבי עובדי בטחון שפרש לפני 5 שנים?

י. אליאסוף: יכול להיות שהחוק יתוקן, גם אם לא הגיע לגיל 65. לגבי העובד בשירותי הבטחון, הוא יהיה זכאי לקבל לפני הגיעו לגיל 65.

ל. דיציאן: נניח שבגיל פנסיה הוא מגיע עם 2/3 ואינו יכול לקבל יותר מ-70%. מדוע שלא יחול עליו הכלל של 90%, שיש לו גם כפל פנסיה?

ניקח לדוגמה עובד מדינה שפרש וממשיך לעבוד בקופת ציבורית אחרת. הוא לא

י. אליאסוף:

יוכל לקבל יותר מ-100% משכורת.

כל עוד הוא עובד - ביחא; אבל כשסיים את השירות ומגיעה לו פנסיה, הרי בתור עובד בשירות הבטחון הוא הגיע ל-50% פנסיה, ועכשיו בשירות המדינה הרגיל הוא מגיע ל-40%?

ל. דיציאן:

סעיף 24 לחוק מדבר על כך ואומר: "(א) זכאי לקצבת פרישה שחזר לשירות יהיה רשאי להודיע בכתב, כי במקום זכותו לקצבה בעד שירותו הקודם הוא בוחר בצירוף תקופת שירותו הקודם לתקופת שירותו החוזר. (ב) הודעה לפי סעיף קטן (א) תימסר תוך שנים-עשר חדשים מהמאוחר מאלה... " וכו'.

י. אליאסוף:

ל. דיציאן:
בניח שהעובד בחר לקבל שני דברים נפרדים. הוא רשאי לקבל 50% פנסיה. דהיינו, כל עוד הוא עובד, הוא מקבל $\frac{2}{3}$ לפי התיקון הזה, וביום מסוים הוא פורש מהשירות השני. בשירות הראשון היו לו 50%, כי $\frac{2}{3}$ בהפכים ל- $\frac{3}{3}$ והוא מגיע ל-50%. בשירות המדינה שהוא עבד בנפרד 15 שנה מגיעים לו 30% פנסיה. זאת אומרת שביחס הוא מגיע ל-80%. האם הוא יקבל 80% פנסיה, או פחות?

הוא יקבל 70%.

י. אליאסוף:

אני חושב שזה לא בסדר. בהזדמנות אחרת, בנוגע לנפגעי תאונות עבודה בתנן להם את האפשרות להגיע עד 90%.

ל. דיציאן:

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: שם מדובר בבכיס והעילה היא אחרת לגמרי. אני מציעה שלא נפתח עכשיו בדיון בסעיף זה, ונקיים אותו בהשתתפות ציגי בציבות שירות המדינה.

י. דרניצקי (יודין):
אני חושב שהדיון בשאלת צירוף שתי הפנסיות הוא דיון עקרוני מאד. בעיני זר איננה רק בעייה של צירוף סכומי כספים, אלא זו גישה עקרונית של זכויות אדם שהלך לעבוד עבודה מיוחדת, והובטח לו שהוא ייהנה מתנאים מיוחדים, ותנאים מיוחדים כוללים פנסיה. את הערתי אבסס כאשר יתקיים הדיון בענין זה בהשתתפות בציב שירות המדינה.

י. אליאסוף:
בהצעת החוק הממשלתית לגבי הוראה זו של מי שהגיע לגיל 65, היתה הוראה של תקופת הצינון, ובלבד שהאיש לא יוכל לקבל את $\frac{2}{3}$ האלה. על-פי החלטת הוועדה התוספת הזאת הושמטה ולכן היא אינה מופיעה.

מ. גלס:
11(ב) - (קורא את הסעיף).
כאן תהיה תקופת צינון של שנתיים לגבי אדם שיצא לקצבה לפני שהגיע לגיל 60, ותקופת צינון של שנה אחת לגבי אדם שיצא לקצבה אחרי שהגיע לגיל 60, אך טרם הגיע לגיל 65.

ל. דיציאן:
מהי הסיבה האובייקטיבית לתקופת הצינון?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: דברנו על כך בהרחבה. אמרנו שלגבי מי שפורש בגיל 65 אין צורך בתקופת צינון. מי שפורש לפני גיל 65 - דרושה תקופת צינון.

ש. ארבל-אלמוזלינג

כאן היתה הסתייגות לחבר הכנסת
לבנבראון. האם יאמר תיקונים האלה אתה מוריד את ההסתייגות?

כן.

א. לבנבראון

סעיף 11 - בתקבל

את סעיף 12 אישרנו בישיבה הקודמת,
ובסעיפים 13 ו-14 יש רק תיקונים טכניים.

סעיפים 13, 14 - בתקבל

סעיף 15 הוא תיקון ההחלטה שקבלה

הוועדה פה אחד, בענין האלמן.

א. רוט:

כאשר הוועדה קיימה דיון בענין זה
בקשבו לתת לנו שהות כדי להגיש
הסתייגות בשם הר האוצר. בתבקשתי על-ידי הנהלת האוצר לדחות את ההכרעה
עד לשבוע הבא.

אבל הוועדה כבר החליטה והיא לא
תשנה את החלטתה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

י. אליאסוף:

סעיף 41 לחוק אומר: "האמור בחוק זה
לגבי עובד ושאיוריו של נפטר יחול
לגבי עובדת ושאיוריה של נפטרת, בתיאומים לפי הענין, אלא שאלמן לא
יהיה זכאי לקצבה כלשהי אם הוא עומד ברשות עצמו, וכן לא יהיה זכאי
לקצבה לפי סעיף 28(א)(1) אלא אם היה בעלה של הנפטרת לפחות שלוש שנים
לפני מותה או אם ילדה לו ילד". הביטוי הוא שמוחקים את כל הסיפא
ונשארת רק הרישאה. זה יהיה נוסחו של כל הסעיף, תפי שיעוד בראה לגבי
חוק שירות הקבע, הנוסח זהה ומעביל.

יש עוד קושי אחד. לפי סעיף 28(א)(1)

כתוב: "זכאי לקצבה פרישה נפטר - השולם לשאיוריו כל תקופת הזמן
המפורשת בסעיף זה, ובסעיף להוראות סעיף 109(ב)(2), קצבה באחוזים
מהקצבה שהיתה מגיעה לזכאי אילו לא נפטר, והם - (1) לאלמנה שהיתה אשתו
לפחות שלוש שנים שקדמו לפטירתו או שילדה לו ילד, כל עוד לא נישאה -
שנים אחוז, אך לא יותר מחמש אחוז ממשכורתו הקובעת של הזכאי לקצבת
פרישה שנפטרה;". החידוש כאן הוא, שאלמנתו שהיתה אשתו לפחות 3 שנים,
או שילדה לו ילד. אפשר לכתוב את זה בצורה מפורשת, שהוא הוליד לה
ילד . . .

מ. גלס:

אני משער שאלה יהיו מקרים מאד
נדירים.

י. אליאסוף:

השאלה היא אם להחיל את זה על כל
אלמן, או גם על אלמן שהתאלמן לפני
תחילת החוק וממשיך ברור שאם מחילים את זה אחורנית, זה יחול לגבי
התקופה שמיום התיקון, אבל הוא יחול גם על מי שהתאלמן לפני-כן.

א. רוט:

פרט להסתייגות זו אני חושב שאין
לעשות את זה גם לגבי אלמנים בעבר.
במקרה שיש רק אלמן, הוא קיבל פיצויים. בתקש"יר יש הוראה, לפיה
כשהאיש התאלמן ולא היה זכאי לפנסיה, הבנים המבוגרים קבלו את הפיצויים
המלאים במקום האם. עד לפני שנה-שנתיים זה היה כך. יתכן שהיו מקרים
בודדים שאף אחד לא קיבל, אבל זה לא דבר בר-ביצוע ללכת היום אחורנית
ללחפש את אותם אלמנים.

מ. גלס:

יש בעייה אחת, שכדאי שהוועדה תתן דעתה עליה. מר אליאסוף הזכיר את המקרה של האיש שהתאלמן בשנת 1956. אם באמת חייבים לחזור לתקופות כה ארוכות, יכולים להתעורר קשיים, ואיבני יודע עד מתי שומרים על התיקים של אותם אנשים ששירותם בסתיים בשנת 1956, וכבראה שגם כאן כל הזכויות הקשורות בפטירה זו כבר באו לכאורה על סיפוקן. לכן, יכולה להיות כאן תסבוכת מסויימת, אם באמת לא יהיה גבול של זמן, עד מתי אפשר ללכת חזרה.

ל. דיציאן:

במקרה שעובדת בפטרה, האם באופן אוטומאטי יש לשאירים זכות לפיצויים?

א. רוט:

מה קורה כאשר אשה בפטרה והשאירה אלמן עם ילדים, או בלי ילדים? בחוק הגמלאות יש הגדרה מה היא גמלה - או תשלום חודשי, או תשלום חד-פעמי. בסעיף זה לא היה כתוב לא יהיה זכאי לגמלה, אלא לא יהיה זכאי לקצבה. אגבנו פירשנו את זה שלא יהיה זכאי לקצבה, אבל יהיה זכאי למענק. בתנו לאלמן את המענק כאילו האשה עבדה לפחות 5 שנים.

במקרה של עובד מדינה שבפטר, השאירים זכאים לפנסיה. פחות מחמש שנים - הם זכאים למענק. יש להם סמכות להמיר את זה למענק חד-פעמי. לכל האלמנים בתנו את המענקים האלה ואמרנו שאין חזקה על קצבה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

האם יש סעיף בחוק שאומר, במקרה שאשה בפטרה, זכאי הבעל למענק?

א. רוט:

כתוב שהוא לא זכאי לקצבה. פירשנו שהוא זכאי למענק. על-כן אני מציע לא לתת את זה רטרואקטיבית ולמנוע התחשבנות.

ל. דיציאן:

אם למשל אשה שעבדה בשירות המדינה במשך 25 שנה בפטרה והשאירה אלמן, שהוא עצמו בשירות, מה הוא רשאי לקבל?

א. רוט:

היום הוא רשאי לקבל את מלוא הפיצויים, או שהוא זכאי למענק.

ל. דיציאן:

לפי איזה הוראה הוא רשאי לקבל 25 חודשי משכורת כפיצויי פיטורים?

מ. גלס:

פיצויי פיטורים מכוח החוק משתלמים לפי חוק פיצויי פיטורים. אין הדבר הזה מובע, שבהסכם קיבוצי ייקבע שבמקרים מסויימים של פרישה ישולמו פיצויי פיטורים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אבל אין דבר כזה.

מ. גלס:

איבני יודע.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לפני כמה חודשים תיקנו את זה, ושם כתוב "מי שאינו מסוגל לכלכל עצמו". זאת אומרת שאין מקרה כזה, כמו שחבר הכנסת דיציאן שאל.

א. רוט:

אגבנו היטבנו עם כל אלמן כאשר יש בני משפחה. כשהיה אלמן ללא ילדים, קיבל מענק על-פי חוק הגמלאות, פלוס 5 חודשי פיצויים. המענק הוא על-פי סעיף 27 לחוק הגמלאות.

ל. אליאסוף:

לפי סעיף 27(א) לחוק, "עובד שבפטר בזמן שירותו לאחר ששירת בחייל שנים, ישולם לנגל פטירתו מעבוק לשאיריו בשיעור שתקבע הממשלה (בסעיף זה - המעביב), וכל עוד שלא יעלה על משכורתו השנתית של הנפטר".
מר דוט אומר, שאותו אלמן טען ברשות עצמו ואינו מקבל קצבה חודשית, מקבל את המעביב הזה בשעור של 9,500 ל"י פלוס 5 משכורות.

ל. דיציאן:

זאת אומרת, שאם השכר הממוצע במשק יגיע ל-3,200 - 3,400 ל"י, הוא מקבל מקסימום 8 משכורות בשביל אדם טענד 25 שנה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

אנחנו צריכים לקבוע הוראת מעבר בענין זה.

מ. דרובלם:

זה משנת 1974. האם יש שינוי מאז?

א. דוט:

עומד לחול שינוי. יש מקרים בהם האלמן לא קיבל דבר, אבל הבנים

המבוגרים קבלו.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

עליהם איבנו מדברים. אנחנו מדברים על אלמן שלא קיבל דבר.

ל. דיציאן:

אני מציע שבאותם מקרים בהם האלמן לא קיבל דבר, החוק יחול שלוש שנים וטרואקטיבית מיום היכנס החוק לתוקפו.

א. דוט:

איבני עומד על כך, פרט לענין ההסתייגות העקרונית. אני מוכן להביא לבירור גם את הצעתו של חבר הכנסת דיציאן.

מ. גלס:

אם בלך לפי המתכונת שקבלנו בהוראת המעבר לענין גמלאות הכפל, גמלה לפי חוק זה וגמלה של חוק בפעמי העברתה - ההגיון היה מחייב שבאותם מקרים בעבר, בהם האלמן קיבל הסכום שביטח, שהדבר הזה לא יחול.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

אני מוכנה לקבל את זה. איבני אומרת חוק 3 שנים.

א. דוט:

על זה אני מגיש את הסתייגות שר האוצר. על כל הסעיף וגם על זה.

הינ"ר ד. ארבל-אלמוזליב:

אני חשבת על דברי מר גלס. מי שקיבל הטבה כלשהי, כבר התחתן, יצא מכלל הזכאות הזאת לגבי המכה. אבל לגבי אלה שלא בהגו משום דבר, אני חושבת שזכותם לקבל גמלה מיום קבלת החוק.

א. לנבראון:

אם החוק קובע שהוא זכאי והוא בענש במשך שנים, זה צריך להיות מיום קבלת החוק.

מ. כהן:

אם הבנים קבלו, אי-אפשר היה לתת לאב. זה היה מעוות ויש לתקן את זה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזליב:

אבל אם לא היו לו ילדים והוא לא קיבל דבר, את זה צריך לתקן. מדוע צריך להמשיך לקפח אותו לגבי הגמלה?

מ. גלס: יש להבין דבר אחד, שקצבה שתשלם על-פי התיקון, תשתלם אך ורק לגבי התקופה החל מיום פרסום חוק זה ב"רשומות" ואילך, ולא על העבר. הוויכוח הוא אם התיקון הזה יחול רק על מי שהתאלמן אחרי תחילתו של חוק זה, או גם על מי שהתאלמן לפני-כן, וכאן היו מספר הצעות. היתה הצעתו של חבר הכנסת דיציאן, שלא ללכת חזרה יותר משלוש שנים. זאת אומרת, מי שהתאלמן לפני סוף שנת 1973, לא ייהנה כלל מן החוק הזה, זולת אם כמובן יתחתן שנית עם עובדת מדינה וגם היא תמות, אבל זו פרשה אחרת. היתה הצעה אחרת, לא לקבל את הגבול של 3 שנים, אלא אפשר ללכת חזרה עד לשנת 1956, או 1951. הכל אפשרי, אלא שבמקרה שבתקבלו סכומים חד-פעמיים עקב פטירת האשה, לא ייהנה האלמן מקצבה החל משנת 1957 ואילך. וכאן יש שוב שתי גרסות: אתה אומר - לא תשוב מי קיבל את הסכום החד-פעמי, האלמן או הילדים המבוגרים או הקטנים, או ההורים. שילמה המדינה איזה שהוא סכום חד-פעמי עקב פטירתה של האשה, לא יהא האלמן עוד זכאי החל משנת 1967. ואילו היושבת-ראש אומרת לא, רק אם האלמן קיבל הטבות פרישה עקב מות אשתו - רק במקרה כזה הוא לא יהיה זכאי לקצבה החל משנת 1967. אלה הן בקיצור שלוש הגרסות, ועכשיו צריך להכריע איזה מהן לקבל.

עיינתי עכשיו שנית בסעיף 27. כפי שאני מפרש את סעיף 27, כאשר שילמתם מענק לאלמן של עובדת ששירתה יותר מחמש שנים, שילמתם לפנים משורת הדין. מדוע?

א. רוט: האלמן הגיש תביעה לגמלה, זה לא לפנים משורת הדין.

מ. גלס: אתה אומר שיש סעיף המאפשר את המרת הקצבה למענק, ופירשתם את הדבר הזה, שאם יש המרה, אז יש סייג כזה שהאלמן אינו זכאי לקצבה. איפה ההוראה הזאת?

א. רוט: מיד אומר לך.

מ. גלס: אם זו היתה עמדת הנציבות, יש להביח שבכל מקרה האלמן קיבל משהו.

א. רוט: בוודאי. אנחנו בתנו לו מענק, אלא על-פי טופס התביעה הוא כתב לתומו שיש לו בת בגיל 25, או בן בגיל 23, וכתוב שהבנים פשאים לקבל פיצויים.

מ. גלס: על-סמך מה דחיתם את הפנייה שלו?

א. רוט: לא דחינו, הוא ויתר על זה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: ואם הוא לא ויתר? אני מציעה שבכנס את המלים "אם הוא ויתר", ובכך נכסה גם את הנקודה הזאת.

ל. דיציאן: אני חושב שעם כל רצוננו הטוב לפצות את האלמן שלא קיבל מאומה, עלינו ללכת רטרואקטיבית לא לשנת 1951 אלא 5 שנים מיום קבלת החוק. באופן עובדתי איבני יודע אם התיקים קיימים, אבל 5 שנים אחורה כל התיקים חייבים להיות.

א. רוט: אני מציע 5 שנים אם בני המשפחה לא קבלו; וגם מעבר לזה, אם לאלמן יש היום יתומים והם מקבלים פנסיה, לתת להם ולא להתחשב. אבל זה כפוף להסתייגות.

אבי חושב שהצעתה של היושבת-ראש
תפתור את הבעיה; לכתוב או שקיבל

מ. גלס:

הטבת פרישה, או שויתר עליה.

אבי מבקשת ממך גלס לבסח לבו את
ההצעה כפי שאני הצעתי, ומר רוט ינסח

היו"ר ש. ארבל-אלמרוזלינו:

את הצעתו.

מ. גלס: יש כאן שתי הצעות. המשותף בהצעה
הוא, שאין הגבלת זמן. השוני בהצעה
הוא, שבהצעה המסוייגת של מר רוט, כל תשלום לבני המשפחה שולל את
הזכות, ואילו על-פי הצעת היושבת-ראש, רק תשלום לידי האלמן וויתור
מצידו שולל את הזכות. אנחנו בביא את שתי הגרסות האלה.

סעיף 16. כאן מדובר מתי משתלמת
הקצבה המוקפאת לפי הודעה לפי סעיף 17(א). (קורא את סעיף 16).
אני רוצה לרענן את זכרונכם. הדבר מתחיל בפסקה 4 בטופס הלבן, שהיתה
פסקה 3 בטופס הכחול. שם נאמר "אם קבעה הוועדה הרפואית כי אין
העובד מסוגל להשתכר כדי מחייתו מחוץ לשירות, תשולם הקצבה גם בתקופה
הקודמת לתחילת תשלומה לפי יתר הוראות סעיף קטן זה, וכל עוד במשך
אי-כשרו כאמור, מהחודש המתחיל אחרי יום תחילת אי-כשרו". ההצעות
שהושמעו בוועדה היו כאלה. יש בהקלה זו כניכול משום הכבדה לגבי
אותו אדם שפרש מעבודתו למעשה לפני גיל 65, או לפני גיל 60, ומתחיל
לקבל הטבות פרישה ממקום עבודה אחר, או מקופת גמל מפני שפרש שם
מטעמי בריאות. הועלו מספר הצעות איך לשחרר אדם כזה מן הצורך לעבור
את הנדיקה הרפואית על-ידי הוועדה הרפואית, ואבי מודה ומתוודה שהן
אינן משתקפות בהצעה שלפנינו. ההצעות היו, שבשני מקרים יהיה אותו
אדם משוחרר מהנדיקה הרפואית, והם: א) הוא מקבל קצבה מקופת גמל
מוכרת לעגייני מס הכנסה, מפני שהוא פרש מטעמי בריאות; ב) הוא מקבל
קצבה כזאת לא מקופת גמל, אלא מגוף ציבורי שהוכר לענין זה על-ידי
שר האוצר, אבל התנאי הוא אותו תנאי - שהוא פרש מאותו שירות מחמת
בריאות לקויה. אלה היו שני הרעיונות שהועלו בוועדה. מר אליאסוף
מציע כרגע מתכונת, שהיא קצת שונה. הכוונה היא: 1) היתה פרישה
ממקום עבודה אחר, או ממשלוח יד בכלל, מסיבות של בריאות לקויה;
2) נשל הפרישה בניכרת אלה משתלמת לפורש קצבה או על-פי חיקוק, או
על-פי הסכם קיבוצי, או חוזה עבודה.

אם מתקבלת הקובצפציה הזאת, שהיא
שונה במקצת מזו שהועלתה בוועדה, יש לי, ברשותכם, בוסח קצת שונה ממה
שבאמר כאן, ובמקום זה אני מציע לכתוב כך: אם פרש העובד מכל עבודה
או משלח-יד מסיבת מצב בריאות לקוי והחל לקבל אגב פרישה זו קצבה
מכוח חיקוק הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, לפני שהגיע לגיל 65, תשולם
לו קצבת פרישה לפי חוק זה מהחודש המתחיל אחרי היום שבו החל לקבל
את הקצבה עקב הפרישה האמורה, וכל עוד משתלמת לו הקצבה האמורה".

לשם מה הסיפא?

ל. דיציאן:

מ. גלס: אינני יודע אם הדבר אקטואלי או לא,
אבל בדיוק כפי שכתוב בחוק שירות
המדינה (גמלאות), אני מניח שגם בקרבות יש הוראה כזאת, שאם אדם פורש
פרישה מוקדמת מפני שאינו מסוגל לכלכל את עצמו מטעמי בריאות, משתלמת
לו הקצבה לפני גיל הפרישה, אבל כל עוד הסיבה הזאת נמשכת. אני
יכול לתאר לעצמי מקרה שאדם חלה בשתפת פתוחה - ובעבר היו הרבה מקרים
כאלה - והיה חייב לפרוש מהשירות. הלך וקיבל טיפול במשך שנתיים -
שלוש שנים. כעבור שלוש שנים הוא מחלים ויכול להכנס מחדש לתהליך
העבודה. הוראה זו קיימת היום לגבי האדם שפורש פרישה מוקדמת בין
גיל 55 עד גיל 60, ולכן העתקנו אותה גם כאן לענין הפסקה (4). זאת
אומרת, כל עוד במשך אי-כשרו. אינני יודע מהו הצטיון בשירות המדינה,

מ. גלס:

או בקרנות הפנסיה, אם אצל אנשים אלה יש בדיקה חוזרת די תכופה.
יתכן שהבדיקה מופיעה רק על גבי הבייר.

י. אליאסוף: בשאלת השאלה מכוח מה שולמה הקצבה.

ל. דיציאן: אינני מקבל את זה מסיבה פשוטה מאד.
אני אומר שברגע שאדם יוצא לגמלאות
מטעמי בריאות, כל עוד לא חזר לעבודה ומשתכר למחיתו, הוא חייב לקבל
את הפנסיה.

י. אליאסוף: ניקח לדוגמה אדם שהלך לעבוד בעיריה
והפך להיות נכה. הוא מתחיל לקבל
קצבת נכות לפי חוק הביטוח הלאומי. לפי זה מאפשרים לו להפשיר את
הפנסיה ולקבל לפי חוק הביטוח הלאומי. מצב בריאותו השתפר, אחוזי
הנכות שלו פחתו והוא התחיל לעבוד במקום אחר. לפי חוק הביטוח הלאומי
הוא יפסיק לקבל את קצבת הנכות. מר גלס שואל אם הוא צריך להפסיק
לקבל את הקצבה המוקפאת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אבחנו בבחר את הנוסח הגמיש יותר.

מ. גלס: שמעתי שנגד הסעיף 4 בתור שכזה לא
היו השגות, רק שלא צריך לשלוח את
האיש פעמיים לבדיקה רפואית. על זה רציתם לומר, שאם יש נסיבות
בולטות המצביעות על כך שמסיבות רפואיות הוא אינו יכול להשתכר,
אין צורך שהוא ילך לוועדה רפואית. זה דבר אחד. לא התנגדתם באותם
מקרים, שבהם הדבר הזה לא קיים.

מדובר בפסקה (4) "וכל עוד במשך אי-
כשרו כאמור...". אני מבין שחבר הכנסת דיציאן כופר בעיקר. הוא
אומר שאת המלים האלה צריך למחוק. הוא חולק על כך שבסעיף 46 הקיים,
וגם בפסקה (4) המוצעת מופיע הסייג הזה.

ל. דיציאן: אני רוצה לבטא מה שיש בחוק הביטוח
הלאומי. אם הוא תוזר לעבודה ונקלט,
הכל טוב ויפה ויש לו ממה לחיות. במקרה כזה אני מסכים שיפסיקו לו
את שתי הפנסיות. אבל כל עוד לא חזר לכשרו המלא, אדם שיוצא בתור
נכה, קשה לו מאד להתקבל חזרה לעבודה.

י. דרביצקי (יודין): אני הייתי פוסק פשוט, אבל אני צריך
לקבל לכך אסמכתא. ניקח מקרה של אדם
שעבד, מצב בריאותו הורע והוא מקבל את הפנסיה במקום עבודתו הראשון.
כעבור כמה שנים מצב בריאותו השתפר. הוא חוזר למקום עבודתו שעזב
אותו כאשר הורע מצבו וממנו הוא מקבל פנסיה. פירוש הדבר שנשמר הקשר
בינו ובין מקום עבודתו, והוא מקבל את הפנסיה; מכיוון שאם מצב
בריאותו שופר והוא אינו מתקבל לעבודה, הוא הפקר.

מ. גלס: יש כמובן אספקט מסויים בעניין זה,
שאם המבחן הוא לא שהאיש מסוגל שוב
להשתכר, זה יכול לשמש גורם מרתיע לאנשים מסויימים מלחזור לעבודה.

ל. דיציאן: זה אותו דבר גם בביטוח לאומי.

י. אליאסוף: הדוגמה שבתן חבר הכנסת דרביצקי היא
דוגמה טובה. אבל תיקח דוגמה לא של
שכיר, אלא של עצמאי. גביח שעורך-דין, או מהנדס פרש ופתח משרד.
הוא חלה ואחרי 5 שנים מצב בריאותו שופר. הוא עובד חצי יום. מה
יקרה בעניין זה?

פ. דרגי צקי (יודין):

בקשר לעצמאי הייתי מחפש את התשובה
בשני מישורים: (א) אם מצב בריאותו
מאפשר לו להתחיל מחדש בעבודתו הקודמת, או דומה לקודמת. פירוש הדבר
ההחלטה מידית-דעת של ועדה רפואית. (ב) אם יש תנאים אובייקטיביים שהוא
יכול להתפרנס. מי אדם בגיל מתקדם שמשרדו בסגר ואין לו הסכום הדרוש
לפרנס מחדש לפרנס, אבי מוכן לקבל כאן הכרעה אובייקטיבית של מוסד
מסויד. אי-אפשר לעבוד על אין סוף אפשרויות.

ה. ליציאן:

גם אצל העצמאי וגם אצל השכיר העבין
הוא אם הוא משתכר בפועל. בעבין
מהתחנות, שלא כדאי לו לעבוד - אין ברירה, אני חייב לקחת את הסיכון.

פ. דרגי צקי (יודין):

כשמפיע ספק אם אדם לא מנצל לרעה את
זכותו לקבלת קצבה, אז הייתי קובע.
יש מוסד אובייקטיבי שיכול לפסוק בעבין זה, כמו בעבין קצבה למוטטלים.

ה. ליציאן ש. ארבל-אלמוזלינג:

זאת אומרת שאתם מציעים, כאשר חלה
הפסקה ומצב בריאותו השתפר וחזר למקום
העבודה האחרון, שכם שם לא תופסק הפנסיה. גם זה יכול להתקבל על הדעת,
אבל אז מהיה הזכות לשירות המדינה לקרוא לו לוועדה רפואית ולבדוק אם
יש לו חוסר, או לא. אולי לפעם התוודת נאמר שבידי שירות המדינה
הזכות להחליט כדי להיווכח אם חזר לכשרו המלא, או לא.

פ. דרגי צקי (יודין):

אנחנו הוספנו גם אפשרות ריאלית
לחזור למקום עבודתו.

ה. ליציאן ש. ארבל-אלמוזלינג:

לגבי המבחן החוזר, אם לאדם שולמה
הפנסיה, יעשו את הבדיקה הרפואית;
ואם הוא חזר לכשרו המלא, תקבע את זה הוועדה הרפואית.

ה. ליציאן:

אינני מתעלם מהאמת, שאדם אינו רוצה
לחזור לעבודה והוא רוצה לצאת לפנסיה.
אולי לעומת זאת, אם מקום העבודה האחרון אינו מאפשר לו לחזור לעבודה,
אולי תיעל כחול מנתן לתת לו את ההשתכרות שלו. הבעייה היא שאדם זה
הוא פנסיונר כמאן שלוש שנים מטעמי בריאות, והוא חוזר לכושר, אבל
עובד יכול להתחיל יותר למקום עבודה.

ה. ליציאן:

אינני יודע מה עמדת האוצר בעבין זה,
ומה שאומר עכשיו הוא רעיון אישי
ברידא. אחרי הכל, יש לנו מתכונת דומה במידה מסויימת בביטוח
האשלה. במיטוח אנחנו מנגים את התשלום באישור מטעם שירות
התעסוקה של האיש הזה, שהם אינם יכולים להציע לו עבודה מתאימה.
אני יכול למצוא לעצמי, כדי להתגבר על הבעייה, שהיא בעייה מעשית, שלא
הי כמך מתאימה חוזר לכשרו כאמור בפסקה (4), אלא שגם הוצעה לו עבודה
מטעם שירות התעסוקה והוא סירב לקבלה. אני הייתי אומר לאותו אדם:
אתה רוצה להתחיל לקבל את הקצבה; אתה בריא ומוכנים לתת לך עבודה,
שמסויימת העבין שביד שתקבל אותה.

ה. ליציאן:

אני מוכן לקבל את זה.

ה. ליציאן:

כמוכך שאם הדבר הזה כך, היינו צריכים
לתקן גם את סעיף 46 הקיים, כי הוראה
זה קיימת גם בסעיף 46 לגבי אנשים שפורשים בין הגילים 45 - 50 ו-60.

ה. ליציאן ש. ארבל-אלמוזלינג:

לישיבה הנאה אני מבקשת ממך גלס
שיבסה להעלות על הכתב את הרעיון הזה.

י. אליאסוף:

בסעיף 46(ג) ישישבי עקרונות. עקרון אחד שמבוסס על ההסתכרות, והשני מבוסס על הכושר. בין הגילים 60 - 65 לא משה מה מצב בריאותו. הוא תמיד זכאי לקבל. ב-(2) המבחן הוא לא של הכושר, אלא מבחן של מצב לגיטימי, בשעה שבפסקה (1) ההתייחסות היא אישית. היינו, באיזה מידה הפורש יכול לבצע את העבודה, או לא. העקרון שמונח כאן הוא, שאם קבלת קצבה, מיד תקבל באופן אוטומאטי גם את הקצבה הפוקפאת. מוסיף לזה מר גלס ואומר, שיום אחד אדם יקבל קצבה בגין חוק הביטוח הלאומי, חזר לכשרו ומהיום והלאה יקבל קצבה בוספת. זה לא יתכן. יושבת-ראש הוועדה הציעה להוסיף תיקון לפסקה (1), לפיו אם האיש מפסיק שם לקבל את הקצבה, לאפשר שוועדה רפואית מטעם שירות המדינה תקבע שהוא ימשיך לקבל כאן.

ל. דיציאן:

אני מוכן לקבל את גרסתו של מר גלס.

מ. גלס:

אנחנו עומדים על הקושי הגדול של אנשים למעלה מגיל 50 להיקלט בשוק

העבודה.

י. אליאסוף:

זה יכול להיות גם גיל 35.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן:

אם כך, בכניס את זה או/או. זאת אומרת, אם הוא חוזר למקום עבודתו הקודם - יפסיקו לו. אם לא, ובמידה שלא הוצעה לו עבודה מתאימה אחרת, או שהוצעה לו וסירב לקבל אותה... וכו'.

י. אליאסוף:

בעקרון אני מבין שהוועדה מאשרת את סעיף (1) בבוטח שהציע מר גלס.

מ. גלס:

עיקר התיקון יהיה בפסקה (4), ואנחנו מבינים שהמבחנים שמר אליאסוף הציע

יתקבלו לעומת המבחנים של הקופה.

אני מסכים לקבל את הצעתו של מר אליאסוף, למחוק את הפסקה (3). הגעתי למסקנה שפסקה זו מיותרת, כי היא היתה בחוזה שעה שבהצעה הכחולה מדובר היה בהעברה משירות המדינה למקום עבודה אחר. מכיוון שעכשיו המבחן הוא פרישה מכל מקום, נוכל למחוק את פסקה (3).

סעיף 16(ב) - בתקבל

סעיפים 17 ו-18 - בתקבלו

י. אליאסוף:

בסעיף 17 גאמר, שאם עובד הוראה הגיע לגיל 65 באמצע שנת הלימודים, רואים אותו כאילו הגיע לגיל 65 ב-31.8 הסמוך לאחר היום שבו מלאו לו 65 שנה.

מ. גלס:

נוסח הסעיף יהיה כעת כדלקמן:
"על אף האמור בסעיף 18, ושאי בציב השירות לדחות את הוצאתו לקצבה של עובד הוראה לפי אותו סעיף, עד יום 31.8 הסמוך לאחר היום שבו מלאו לעובד ההוראה בפועל 65 שנים".

סעיפים 19, 20 ו-21 - בתקבלו

היו"ר ש. ארבל-אלמוזליבן: לגבי סעיף 22 יש מחלוקת.

סעיפים 23, 24 ו-25 - בתקבלו

סעיף 26 - תלוי ועומד

סעיפים 27 - 28 - בתקבלו

סעיף 29 - מקביל לחוק שירות הקבע.

אם כך, בשארן רק הסעיפים 11(א),
יודיון עליו בזמן את נציב שירות המדינה. סעיפים 15 ו-16 - בענין
המבחן של חוסר הקליטה, וסעיפים 26 ו-29 לגבי הוראת מעבר.

- - - - -

מסקנות ועדת העבודה בנושא: "גבירת ושלום בעד חדרי בטחון
בישובי העימות"

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אנחנו הכנו את הטיוטה והמצאנו אותה
לנציגי משרד השיכון ומשרד הבטחון.
הם העירו את הערותיהם, שהיו ענייניות, ושיבצנו אותן ב"נוסח לוועדה"
בכתב-יד.

אני מצטערת שחבר הכנסת שריד אינו
בנוכח. אני מציעה שנאשר את המסקנות, ואם יהיו לו הערות, שהוועדה
תסמיך אותי לבוא איתו בדבריש.

(מזכיר הוועדה קורא את המסקנות)

י. דרביצקי (יודיון): ההצעה היתה לא לגבות מתושבי האזורים
הכפריים באזורי העימות כל תשלום בעד
הקמת חדרי הבטחון. הנימוק הנגדי היה, שמה שנבנה הוא יותר מחדרי
בטחון, ולפיכך מחייבים את התושבים בהפרש בלבד. האם זה בא לידי
ביטוי בהמלצות אלה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: בוודאי, מדובר רק על ההפרש. (סעיף 6).
דעתו המקורית של חבר הכנסת שריד
היתה, שצריך היה לשחרר כליל את התושבים מתשלום עבור חדרי הבטחון,
אבל לאחר שניתנו ההסכרים, זאת הדעה שבתקבלה ונתגבשה בוועדה.

י. דרביצקי (יודיון): בסעיף 9, כאשר מדובר בתוספת חדר
בטחון למשפחות מרובות ילדים, צריך
להדגיש את זה, שהמשפחות האלו לא יחויבו בתשלום נוסף. אני הייתי
אומר שזה יהיה על-חשבון משרד השיכון.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אמרנו בנייה נוספת במסגרת התוכניות
הקיימות למשפחות מרובות ילדים, על-פי
אותם הקריטריונים. זאת אומרת, שכמעט לא גובים מהם כסף. כי אם
אנחנו אומרים חדר בטחון נוסף, זה מחייב אותנו בתשלום ההפרש לבנייה
בטחונות, וכאן זה משחרר אותנו מהתוספת של ההפרש.

י. דרביצקי (יודיון): מכיוון שאנחנו יושבים כאן בלי מגיש
ההצעה ובלי נציגים של תושבי אזור
העימות, הדבר קצת קשה. אנחנו יודעים שהיו מצנים כאשר היתה הפגזה
מומדת, או שהיה חשש במטח ימים - ויותר מימים - לחידוש הפגזה כל רגע,
ולכן למעשה ברו בחדר בטחון. כעת אנחנו אומרים שצריך להרחיב את
הבנייה הבטחונית למשפחות מרובות ילדים. אנחנו דנים כאן על בנייה
בטחונית, כי חדר בטחון אחד לא מספיק.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: השיבו לנו שהם גובים רק בנייה
בטחונית. אבל כאן לא כדאי לכתוב חדר
בטחון נוסף, כי יחולו התנאים של ההפרש. ההסבר שקבלנו הוא, שממילא
גובים בנייה בטחונית.

ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לגבי ההתישנות קבלנו את מכתבו של מרכז ועדת שיכון ובטחון במרכז החקלאי, שבו הוא כותב: "בישיבת ועדת העבודה של הכנסת מיום 3.11.76 בהשתתפותך, מטרתי כי לעומת הצורך בכ-400 - 300 חדבי"ים במגזר העירוני הרי שבמגזר הכפרי בותרו להקמה כ-1500 - 2000 חדרי בטחון. בסקר שערכנו לאחר הסיווג החדש מסתבר כי פרט לצורך בבניית חדב"ים בבתי ילדים בבנייה רכה (כ-150 חדב"ים), אכן בותרו לבנייה כ-1690 חדרי בטחון בישובי המגזר הכפרי. פנינו לוועדת המיגון בתביעה כי חדרים אלו יושלמו בתוכנית שלש שנתית כי אין לעכב את בנייתם". נתקבל מהם עוד מכתב לגבי התשלומים.

י. דרביצקי (יודין):
אני מציע להראות את המכתב לחבר הכנסת שריד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אני אראה לו את הנוסח, ואם לא יהיו לו הערות לגביו, צביח את המסקנות על שולחן הכנסת.

אני מודה לכם. הישיבה בעולה.

=====

הישיבה נבעלה בשעה 12.45